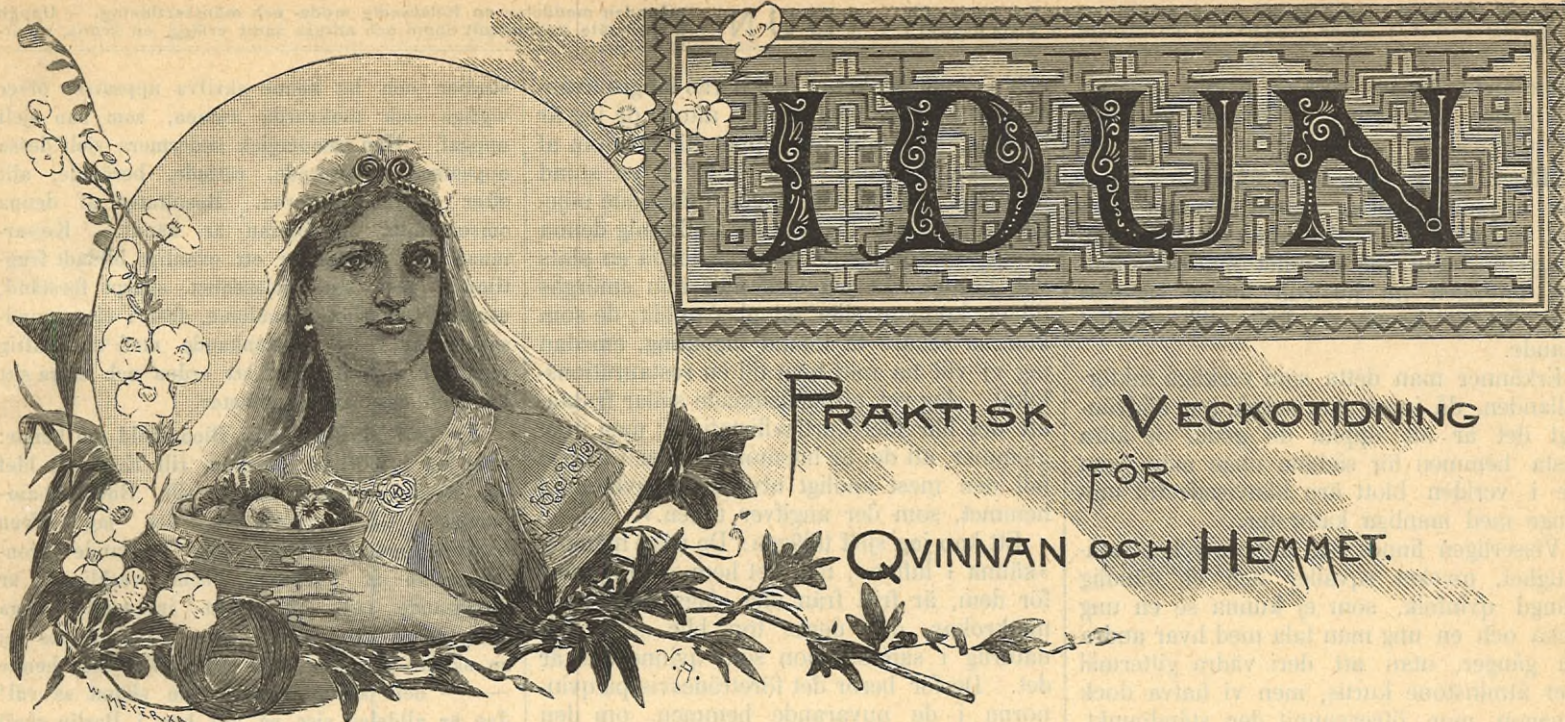

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 19.

Fredagen den 11 maj 1888.

1:sta årg.

<p>Byrå: 8 Sturegatan 8 (ingång från Humlegårdsg. 19) Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning!</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10 och 4—5. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- o. mönstertidning.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i de större bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
---	--	---	--	---

I sällskap sladdrets tomhet fly,
Men sitt ej slutet som en gåta;

För tanklösheten plär man sky,
För mycken klokhet ej förlåta.

A. M. Lenngren.

Vandringslif.

Vill du efter vinterns långa,
Tunga arbetsdagar många
Draga andan fullt till slut,
Helsans rosor få på kinden
Och ditt sinne friskt som vinden? —
Tag din rensel och kom ut!

Drag då i den vida världen
Ut på lätta sommarfärden,
Möt din dag med glädtigt sinn.
Intet moln får pannan skymma
Och din rensel får ej rymma
Mer än som beqvämt går in.

Du skall genom skogar draga,
Höra trädens sommarsaga
Genom gröna granars sus,
Och på böljans sånger akta,
När hon slår mot stranden sakta
Eller bryts i skum och brus.

Och den tysta sommarnatten, —
När utöfver land och vatten
Nordisk skymning hvilar lätt,
Djupt dess fägring skall dig röra,
Om din själ har lärt att höra
Och naturen älska rätt.

Med den kraft i henne gömmes,
Som i dina lemmar tömmes,
Skall du möta lifvet glad,
Och de dagar du fick vandra
Skall du älska mer än andra
Som ett härligt själens bad.

Ellen Whitlock.

Ett bidrag till äktenskapsfrågan.

Af Ave.

Det är en gammal erfarenhet, som, länge glömd, nu kommit upp med så mycket annat, hvilket kallats till lif med den s. k. kvinnofrågan, den nämligen, att ynglingens och mannens umgänge med ädla, renhertade kvinnor odlar hela sällskapslifvet och dermed samhällets seder.

Våra förfäder, med deras djupa syn på människolifvet, läto sjelfva Freja skänka i mjöd åt de höga åsar; men när jätten inträngde i de höges krets och kräfde, att hon skulle fylla hornet åt honom, då lemnade den gråtfagra disan tyst och stolt hallen.

Samma tanke på kvinnans förädlande inflytande på männens lag framträder i hjeltarnes hopp att i Odins sal få dricka tve-männings med valkyriorna.

Vid fädrens gästabud var det kvinnan som blandade drycken, så att ej för mycket af »giftet», d. v. s. af rusgifvande ämnen, dröpos deri, och det är först, sedan nyare seder trängt ut kvinnan ur dryckeshallen, som kämpar och stormän började dricka blott för att dricka hvar andra under bordet.

Sekler förflöto och allt mer och mer skildes männens och kvinnors lag från hvar andra. Många insågo det skadliga häri, icke blott för männen, utan äfven för kvinnan, men det, som fått lof att växa sig krokigt, är ej så lätt att rätta. Kvinnor, som gjorde reformförsök i denna riktning, missförstodos och lemnades till pris åt förtälet; män, som öppet visade böjelse för att vistas i kvinnors lag, misstänktes äfven för något slags »afsigter», och få voro väl de ynglingar, som

skulle vågat sig in i ett af våra riksberömda kafferep.

För många år sedan väcktes vid ett af våra universitet den frågan, om det ej vore rent af nödvändigt att lärarnes hem öppnades för studenterna, »så att råheten kunde afslipas». Då gaf en af professorerna det svar, att han ej ville ha sina döttrar till slipstenar. — Man tyckte i den tiden, att det var både qvickt och bra svaradt; nu — ja, hur skulle man tycka om ett dylikt svar nu?

Ett friare och förnuftigare umgänge emellan man och kvinna är ett kraf, som nu står på dagordningen, och som här och der, i de främstes led, redan är en verklighet; men se vi till majoriteten bland våra städers burgnare befolkning, så finna vi skaror af unge män, som knapt sett en skymt af verkligt hemlif, sett bildade kvinnor i hvardagslifvets bestyr, sedan de som unga gossar lemnade barndoms hemmet. Det är detta sorgliga förhållande, som skapat »ungkarlsvanor».

Härvid behöfva vi ej genast föreställa oss allt för svarta taflor för att förstå, det denna obekantskap med hemlif och bildade kvinnors lefnadssätt och vanor ej sällan är en af orsakerna till ett olyckligt äktenskap och i hvarje fall en svår profvosten för två unga makars samlif.

Hur underligt främmande måste ej detta lif i det nya hemmet förefalla en ung man, hvars tid varit delad emellan kontoret, verkstaden eller disken, ungarlrummet och offentliga nöjen eller ungarlsgillan? I början torde det ha nyhetens behag, detta att lefva så här regelbundet, att ge akt på sitt uppförande o. s. v. Men det är troligt, att reaktionen mången gång låter känna sig i en förnimmelse af tvång, synnerligast då den unga hustrun i sin tanklöshet förbiser det faktum, att hennes man är fullkomligt

främmande för ett verkligt hemlif, och att det gäller att kunna få honom att växa fast deri.

Många äro de äkta män, som aldrig lägga bort ungarvanorna, utan i hemmet medföra en reflex af värdshuslif och dålig umgängeston, som gör hemmet ofint och otrefligt, antingen nu husfrun finner sig deri eller det är henne en källa till ständigt lidande.

Erkänner man detta som verkliga sakförhållanden, då inser man också, hur nödvändigt det är att öppna de goda, de allra bästa hemmen för sådana unge män, som ute i verlden blott äro hänvisade till umgänge med manliga kamrater.

Visserligen finnes här ännu mycken småaktighet, mycket sqvaller och en oändlig mängd qvinfolk, som ej kunna se en ung flicka och en ung man tala med hvar andra två gånger, utan att deri vädra gittermål eller åtminstone kurtis, men vi hafva dock i någon mon öfverunnit den ståndpunkt, då den unge mannen i hvarje vänlig och gästfri mamma såg en slug varelse, som fiskade efter svärsöner.

Meningarna om nyttan af mannens och qvinnans konkurrens på det stora skiftande arbetsfältet kunna vara delade, men alla måste väl ändå medgifva, att ju mera qvinnan blir i stånd att försörja sig sjelf, ju mindre skall hon känna sig frestad att meta eller jaga efter »en försörjare», och ju mera skall föreställningen om äktenskapet som en försörjningsanstalt för fattiga eller odugliga flickor försvinna.

Det är kanske just denna sjelfständighetskänsla, som gör sig gällande der, hvarest man ser ett hem upplåtet för unga män, hvilka känna behof af några timmars hemtrefnad efter dagens eller hela veckans arbete. Genom de unga qvinnornas deltagande i det allmänna arbetet har ungdomen erhållit ett rikare stoff till samtal och tankeutbyte, och det skall vara en bra tarfligt utvecklad flicka eller yngling, som nu försöker komma med uppskrufadt känslorjoller, smicker eller artiga fraser i ett lag af unga qvinnor och ynglingar, som deltaga i dagens allvarigare frågor.

Men icke alla qvinnor äro ännu så stälda, att de kunna hafva något lifligare intressen för samhällsproblem; många, ja de flesta, hafva sin lilla verld inom hemmet — dock i denna lilla verld har ju det stora samhället sin rot. Detta sammanhang emellan det enskilda och allmänna kan och bör hvarje qvinna lära sig inse, och när hon fått klarhet öfver denna punkt, förstår hon också den stora faran af, att de unge männen, de som skola grundlägga nya hem, just under den mest kritiska tiden af deras lif, då själen tager de starkaste intrycken och då lifsmålet skall utstakas, just då måste lefva hemlösa, rent af drifva vind för våg.

Många män blifva, äfven om de gifva sig, värdshuskunder hela lifvet igenom; andra hafva under ungdomsåren utbildat sig till s. k. sällskapsmenniskor och förblifva sådana; båda grupperna äro ej kända för att vara synnerligen goda makar och fäder. Men hvad är orsaken till, att så många ynglingar på detta sätt förvildas och förkrympas? —

Jag talade nyligen med fru Haraldsson om denna sak. Hon är — som Iduns läsarinna kanske erinra sig — mer en handlingens, än en ordets qvinna, och hon sade blott:

»Jag stänger min dörr för både manliga

och qvinliga koketter och deras längre avancerade gelikar, men hvarje afton, då jag är hemma, står mitt hus öppet för ungdom af båda könen, som sätta värde på en stund förnuftigt samtal eller något förädlade nöje. Det kostar mig föga att förskaffa mig denna glädje, ty somliga af mina gäster få en plats vid bordet, då jag sjelf äter min smörgås till en kopp te eller ett glas mjölk; de som komma senare få ibland ingenting, emedan jag ej vill ha mitt hem till en restaurationslokal. Jag vet, att småsinnade själar frukta, att det blir idel kurtis»flirtation»; men man glömmer, att det är husmodern eller i hvarje fall den mest andligt utvecklade qvinnan i hemmet, som der angifver tonen.»

Ett kan jag sjelf tillägga: De unge männen »känna i luften», när det hem, som öppnas för dem, är fritt från alla slags snaror och metkrokar, och deras ton blir enkel och naturlig i samma mon som qvinnornas är det. Derfor beror det företrädesvis på qvinnorna i de nuvarande hemmen, om den ungdom, som nu står vid skiljovägen, skall välja äktenskapet som den mest betryggande form för mannens och qvinnans gemensamma lycka eller — nej, bort med detta ohyggliga eller! Låtom oss bara i Guds namn, hvar och en i sin krets, med redliga afsigter öppna våra hem för unga män; detta är ett enkelt sätt att bidraga till äktenskapsfrågans lösning till båda parternas gagn och tillfredsställelse.

Europeiska furstinnor.

Efter främmande källor tecknade af

Mathilda Langlet.

(Forts.)

II.

Den furstinna, som åtminstone för närvarande låter mest tala om sig, är måhända drottning Viktorias äldsta dotter, kejsarinnan af Tyskland, som äfvenväl bär namnet Viktoria. Hade hennes mor nästan allt för tidigt fått bära drottningkronan, så har hennes dotter deremot temligen länge fått vänta den samma. Kejsarinnan är nämligen född 1840 och den 21 november detta år fyller hon således 48 år.

Redan vid två års ålder erhöi prinsessan till guvernant en af drottningens hofdamor, lady Littleton. Detta förträffliga fruntimmer fylde under åtta år sitt ansvarsfulla kall med lika stor skicklighet som kärlek och till såväl drottningens som hennes gemåls fulla belåtenhet. Men, såsom förut är antydt, behöllo föräldrarna dock alltid högsta ledningen af barnens uppfostran i sina händer, och under deras vakande ögon tillväxte den unga prinsessan i ålder och visdom.

Det angenäma familjelif, som de kungliga makarne så väl förstått skapa sig, denna husliga lycka, som inga politiska brytningar eller yttre inflytanden förmådde rubba, skulle naturligtvis i den unga engelska flickans sinne qvarlemnna angenäma och varaktiga minnen. Helt säkert hade prinsessan Viktoria under loppet af den lysande bana, som ödet för henne utstakat såsom gemål åt arftagaren till tyska kejsarkronan, mer än en gång tänkt på sin lyckliga barndoms soliga, leende dagar.

Den unga prinsessan blef redan tidigt utsedd att intaga en hög plats, och hennes far bemödade sig på allt sätt att göra henne skickad att fylla den samma. Han ordnade och ledde hennes

studier och lät henne skriva uppsatser öfver viktiga och tänkvärda ämnen, som han sjelf uppgaf. Han genomgick sedermera sjelf dessa uppsatser, kritiserade, rättade, berömde, allt efter omständigheterna. Resultatet af denna omsorgsfulla uppfostran är känt. Kejsarinnan af Tyskland är ett ovanligt bildadt fruntimmer med stor belåsenhet, skarpt förstånd, utmärkt säkerhet i omdöme, fast i sina grundsatser, ädel och rättänkande med en kraftig vilja och stor förmåga att ordna och styra sitt hus och dess angelägenheter.

År 1857 skriver lady Bloomfield om henne: »Då jag i februari återkom till England, blef jag nästan genast kallad till Buckinghampalatset, till drottningen, der jag äfven träffade hennes dotter, den blifvande kronprinsessan af Preussen, som verkligen är förtjusande och den mest intagande unga dam man kan tänka sig. Det finnes ej en skynt af tvång eller tillgjordhet hos henne — och sedan förstår hon skämt så väl! Jag är alldeles viss på, att hon i Berlin skall vinna allas hjertan.

»Mrs Anderson, hennes musiklärarinna tillber henne och berättade mig i går följande lilla älskvärda drag. Fru Anderson var närvarande vid det tillfälle, då prinsessan råkade rätt illa bränna sin arm, och hon påstår, att Hennes Höghet uppförde sig som en liten hjeltinna. Icke ett enda ljud af klagan undföll henne; hon sade endast: skräm icke upp mamma, men underrätta genast min far! Lyckligtvis fans i rummet ett täcke, hvarmed de närvarande lyckades släcka elden, som fattat i prinsessans tunna klädning, men den ena armen var alldeles uppbränd och brännsåret på armen såg förskräckligt ut. Fru Anderson stannade kvar hos prinsessan, tills såret blifvit förbundet.

»Senare på aftonen återkom hon och så fort prinsessan Alice fick se henne, skyndade hon in till systemen och ropade: »Nu är Andy här! Jag visste väl, jag, att hon snart skulle komma för att höra efter, huru du mädde!» Viktoria svarade okonstladt: »Då kan jag sjelf vara brefbärare», och räckte musiklärarinna ett bref, som prinsessan dikterat och sjelf med venstra handen undertecknat. »Jag visste väl», fortfor hon, »att min snälla Andy skulle vara orolig öfver mig och därför lät jag dem skriva några ord, som jag undertecknade, ty jag tänkte, att du ändå gerna skulle se min namnteckning skriven af mig sjelf, fast än den går alldeles på sned!»

Samma enkla och okonstlade väsen utmärker allt jemt den älskvärda kejsarinnan. Då hon tillika med sin man och prinsen och prinsessan Fredrik-Karl var på besök i England för att öfvervara sin tredje broders, hertigens af Connaught bröllop, fick kronprinsessan någon tid före sin hemresa veta, att en dau, som fordom tillhört hennes omgifning och sedan gift sig med en läkare i Berlin önskade få till sig en systerdotter af tretton, fjorton års ålder, men att hon ännu icke lyckats erhålla passande resällskap åt den lilla.

Så fort kronprinsessan, alltid angelägen om att visa sin omgifning, huru högt hon värderar dem, fått höra detta, lät hon tillsäga den unga flickans mor, att, om hon ville anförtro sin dotter i prinsessans värd, skulle denna med nöje föra henne med till Berlin. Modren antog naturligtvis med förtjusning detta tillbud.

Under hela resan sysselsatte sig kronprinsessan personligen och ytterst älskvärdt med den unga flickan och gjorde allt för att förmildra afskedets smärta och obehaget af att resa så långt med alldeles obekanta personer.

Kronprinsessan, som är mycket barnkär, fann tydligen ett stort nöje i samtalet med denna lilla dam, som såg vaken och liflig ut, och som svarade raskt och obesväradt på alla frågor. Modren hade visserligen på förhand förmanat henne att icke »sjäpa sig», utan, om man gjorde henne några frågor, svara tydligt och säkert, alldeles som om hon talade med andra personer, men denna lilla pigga ungdom företog sig att gå ännu litet längre, än de moderliga instruktionerna förutsett. Då en temligen lång tystnad uppstått, började den lilla inom sig fundera på den möjliga orsaken, och sluligen fann hon sig föranlåten att yttra sig som följer:

»Prinsessan behöfver alls inte vara rädd för att fråga mig hvad som helst, för mamma har sagt, att jag inte skall vara blyg, utan svara ordentligt på allting, om det är något som prinsessan vill veta.»

Alla funno detta lustigt nog, men synnerligast var kronprinsen road af denna obesvärade uppriktighet; han finner nämligen mycket nöje i den okonstlade lifligheten hos barnen.

Vi hafva redan talat om kejsarinnans älskvärda erkännande af John Brights bemödanden att försvara hennes mor. Samma vänliga och uppriktiga väsen, karakteriserar henne fortfarande och lady Bloomfields förutsägelse, att hon skulle vinna allas hjertan, har utan tvifvel besannats, om hon än på senare tider icke varit alldeles så populär som fordom. Det är känt, att hon och den mäktige rikskansleren icke draga ens, och hennes son, som har ett ganska stort parti, torde också hysa åsigt temligen motsatta sina föräldrars. Kejsarinnans far, prins Albert, hade lika stort inflytande öfver sin måg, som öfver sin dotter och förmanade städse båda att alltid följa en liberal politik och vakta sig för den reaktionära. Kejsarinnan eger förvånande stora insigter i statsaker och en betydlig sakkunskap. Så länge hennes far lefde, fortsattes tankeutbytet dem emellan, och ännu i flere år efter sitt giftermål fortfor hon att nedskrifva och underställa hans bedömande sina tankar och åsigt i statsaker såväl som i andra frågor.

Hon intresserar sig lifligt för vetenskaper och har, om icke studerat, så dock skaffat sig insigt i nästan alla nyare upptäckter och rön inom vetenskapliga områden. Derigenom att hon icke behöft taga någon verksam del i några regeringsbestyr, har hon framför sin moder, som så tidigt måste på unga axlar lägga denna börda, den fördel, att hon fått tid att utvidga sitt vetande och förskaffa sig en beläsenhet, som man sällan finner hos kvinnor — och sannoligen icke heller så ofta hos män.

Kejsarinnan af Tyskland är lycklig deruti, att hon i sitt eget äktenskap och inom sin familj ser återspeglas den lycka, som fordom rådde i föräldrahemmet. Mellan henne och hennes make har alltid herskat det mest innerliga förhållande, just det rätta ljufva sambandet mellan äkta makar, som blott täfla om en sak — hvilken som kan älska mest och offra mest för den andra. Af sina döttrar har hon mycken glädje, och om nu också förhållandet med sonen skulle vara något spändt, så torde väl detta framdeles ändra sig.

Kejsarinnans systrar och bröder bibehålla ännu med henne och sinsemellan den syskonkärlek, som i deras barndom och ungdom förenade dem. Det torde också här vara på sin plats att yttra några ord om de öfriga drottning Victorias döttrar, såsom ock hennes svär-döttrar, ehuru endast få af dem gjort sig mera bemärkta bland Europas furstliga damer. (Forts.)

Till mina genmälare i frågan

»Böra barn lyda?»

Af

Elna Tenow.

(Forts.)

Men kanske skall det, trots alla förklaringar, förefalla mången liten mamma oförklarligt detta om pligten att fordra lydnd.

Och ett hårdt tal är det, hårdare mot dig än mot dina små, ty de skola endast vinna derpå.

Huru ofta har jag icke sett små barn nyfiket blicka upp i sin mammas ansigte för att se, om hennes befallning är omutlig, eller om hon är på humör att saklöst kunna trotsas? Är du vid godt lynne, blir deras olydnad opåaktad, är du uppretad, kan den stå dem ganska dyrt. De lära sig snart, att du blott rådfrågat ditt eget tycke och din egen bekvämlighet, då du bestämmer öfver deras görande och låtande. De kunna derigenom aldrig få något bestämt begrepp för rätt och orätt, de lära sig på sin höjd att passa sin tid; med andra ord, du utsår första fröet till hyckleri. Nästa steg är beräkningen hos den lilla, att hvad som går an att göra, då mamma är förbiseende, det går också för sig, då hon är frånvarande, och der ha vi begynnelsen till de små barnkammartyrannerna.

Detta sammanhänger noga med mitt påstående, att barnen icke skola lyda föräldrarna, hvilket mer än allt annat väckt alla föräldrars, både faders och mödrars gensaga.

Men jag vidhåller strängt detta mitt påstående. »Föräldrarna» äro ett allt för begränsadt och inskränkt begrepp för det, som barnen skola lyda. De äro allt för små, obetydliga, svaga och felande för att för barnet uppställas såsom principen af rätt och sanning, af maktfullkomlighet och rättskipning.

Då far eller mor ger en befallning, bör det lika litet vara af absolut egenmyndighet, som då polis-mannen utdelar en befallning; de äro endast verkställare af en utom dem båda stående öfverenskommen ordningsprincip. Och då far och mor straffa, böra de göra det såsom domaren, hvilken icke verkställer en personlig hämd, utan blott står såsom opartisk representant för den högsta rättvisa, folkets allmänna medvetande känner.

Och ju tidigare barnet får klart för sig, att föräldrarna och det sjelft och alla menniskor stå under samma utom och öfver dem alla stående rättsprinciper, dess bättre. Dess bättre blir i samma mon föräldrarnas pligter, dess tryggare och innerligare deras ställning till barnen.

Tänken er blott en domare, som af egen maktfullkomlighet halshögge, satte i fängelse och utpresade böter; huru fruktad och hatad, misstänkt och förd bakom ljuset skulle han icke bli, då man nu deremot nalkas honom med största förtroende, emedan man vet, att han blott är representant för den rättskipning, på hvilken ens egen trygghet och lycka hvilat, och att han sjelf står under samma lagar, hvilkas efterlevande han sorgfälligt öfvervakar bland sin omgivning.

Samma trygghet och förtroende känner barnet för den person, som fordrar lydnd, icke därför, att han vill drifva sin personliga vilja igenom, utan af trohet mot en rättsprincip, som står öfver både honom och barnet; och som icke straffar, därför att han är ond eller hans vilja gäckats, utan därför, att det är hans — ofta tunga — pligt att beifra det onda hos den lilla.

Vidare är det af största vikt, att barnet tidigt vänjes att lyda icke blott föräldrarna, utan hvem helst som påpekar för det dess pligter, det må vara barnflickan, stora syster, ja, t. o. m. lilla bror.

Hur ytterst vanligt är det icke nu, att barnen bemöta t. ex. barnflickans upprepade böner: »låt bli det der!» eller »gör det!» antingen med den döfvaste likgiltighet eller med ett näbbigt: »hvad rör det dej?» — »tror du jag behöfver lyda dej!» — först då far eller mor bekräftat tillsägelsen, följer åtlydnad. Deraf framgår ju med sorglig tydlighet, att, enligt barnens uppfattning, det är personen, som skall lydnd, icke idén af rätt och pligt, som står högt öfver hvarje person, öfver föräldrarna lika väl som öfver den fattiga barnjungfrun; båda äro de blott svaga representanter.

Förstån detta, I mödrar, och betänken, huru illa I handlen, då I tillvällen er en storhet, som icke tillhör er, då I sjelfva klifven upp på den piedestal, vid hvars fot I ödmjukt bören stanna och lära edra barn att se uppåt och icke på er.

Jag går så långt, att jag påstår, det vi icke ens ha rätt att begagna barnets kärlek till oss såsom driffjeder till att förmå det att fullgöra sina pligter.

Detta blef mig fullt klart vid ett tillfälle, då min lilla elev, till hvilken jag sagt: »det är icke därför, att jag nu säger det, du skall göra så, utan därför

att det är det enda rätta, hvilket du ju sjelf inser,» slog armarne kring min hals och svarade: »jo, just därför, att du vill det, vill jag göra det: det är så roligt att lyda dig — bara jag slapp lyda de andra!» Och hennes lilla ansigte antog ett fult, hårdt uttryck, under det hon knöt handen mot det håll, der dessa »andra», som kanske mindre mildt uttalat sina befallningar, befunno sig. I detta ögonblick förorsakade mig barnets kärlek större oro än glädje, och jag skyndade mig att öfvertyga henne, att om hon endast ville vara god för min skull, vore hennes sjelföfvervinnelse intet värd, hon kunde nästan lika gerna låta bli. Jag vore ju icke alltid hos henne och kunde glädjas öfver hennes segrar; därför måste hon lära sig lyda pligten sjelf, antingen den framställdes för henne i hård eller mild form.

Det samma gäller ju hvarje mor. Hon kan ju icke alltid stå vid sina barns sida och med sin kärlek göra dem pligtens väg lätt. Huru många föräldrar ega dessutom sjelfva tillräcklig moralisk kraft att kunna vara verkliga stöd för barnen? Jag törs säga: icke ett par på hundra.

Det är ju kortsynt och löjligt att betrakta menniskor, hvilka vi i lifvets alla öfriga förhållanden anse obetydliga, felande, mer eller mindre banala, obildade eller inskränkta, i detta enda fall vara oklanderliga.

I deras egenskap af medborgare, samhällsmenniskor, yrkesmän, husbönder o. s. v. se vi oändligt mycket att anmärka på dem, men i sin föräldragerning, till hvilken de minst af allt beredt sig under sina utvecklingsår fordra de att ställas såsom innehafvare af den absoluta makten, rättvisan och fullkomligheten, att i sin person representera det högsta barnet bör tänka sig.

Förstån I icke, kära fäder och mödrar, att I stån och stängen utsigten för edra barn, att de måste bli små, då de ha er till föresyn? Viljen I icke inse, att det är er pligt — visserligen tung för sjelfviska sinnen, men en bland föräldrars största — att sjelfva säga till barnet: »se icke på oss, tro icke på oss, vi stå sjelfva fjerran från idealet, allt hvad vi kunna göra är att hjälpa er komma det närmare.»

Lifvet skall eljes en dag säga dem det på ett sätt, som kan bli ödesdigert för både föräldrar och barn. (Forts.)

De senaste inläggen i qvinnofrågan.

(Slut fr. föreg. n.r.)

Har denna senare åtgärd endast andyttningsvis framhållits af Björnstjerne Björnson, så har den deremot af en annan föreläsare i dagarne fastslagits såsom en säker utväg till lösning af den på dagordningen städse stående och brännande qvinnofrågan.

Denne andre föreläsare är filosofie kandidaten Emil Svensén, som strax efter Björnsons föredrag tog till orda i frågan och hade två föredrag öfver »qvinnofrågan i ny belysning».

Sedan hr Svensén i sitt första föredrag påpekat, att, i följd af de stegrade anspråken på mannen såsom familjeförsörjare, äktenskapsåldern höjts för mannen, utan att höjas för kvinnan, hvarigenom flere qvinliga och manliga åldersklasser uppstått och en äktenskapsmarknad uppkommit, der lagen om tillgång och efterfrågan kan sägas ha följande uttryck: när två män buga för en kvinna, så väljer hon, när två kvinnor nuga för en man, så väljer han, öfvergick han, efter konstaterande af det faktum, att ett könshat, som till sina följder skulle komma att blifva ännu olycksdigrare än klasshatet, håller på att utveckla sig på grund af männens tilltagande celibat och kvinnans täflan med dem på olika lefnadsbanor, i sitt andra föredrag till angifvande af de botemedel, han ansåg vara mest att förordna för afhjelpande af missförhållandet.

Då herr Svensén som sagt anser många af de nu rådande missförhållandena bero på ett ojemt antal af manliga och qvinliga åldersklasser, föreslår han, att åldersgränsen

för äktenskaps ingående bör sättas *lika för man och kvinna*. Denna gräns bör dock ej blifva liktydig med manbarhetsåldern, då båda äro utvecklade, utan den ålder, då de båda nått full fysisk styrka. Hr S. anser, att då en sådan ålder ej kan ur allmängiltiga grunder bestämmas, måste man stanna vid de civiliserade folkens allmänna myndighetsålder 21 år.

Denna reform skulle vara ytterst lätt att genomföra. Ändringarna i Sveriges lag skulle nästan endast blifva förenklingar och uteslutningar, giftomannarätt och målsmannskap skulle bortfalla af sig sjelfva utom för den omyndiga maken. Tills vidare torde nämligen, i fall en dylik reform komme till utförande, undantagsvis för qvinnan (såsom nu för mannen) äktenskap böra beviljas efter aderton år, och en sexårig öfvergångstid fastställas, svarande mot de qvinliga ålderklasserna 15—21 år.

Detta om förslaget. *Följderna* af en dylik reform skulle i *socialt* hänseende blifva en ändrad »milieu» till qvinnans förmon, vidare skulle hon få fritt val, skulle kunna på alla lifvets områden ställa högre fordringar på mannen, skulle ej behöfva fiska efter män, ej behöfva trängas med mannen på alla områden och skulle ej såsom omyndig kunna tvingas till giftermål. Frågan om gift qvinnas eganderätt skulle förenklas, då endast fullmyndiga kontrahenter skulle komma i fråga.

I *sedligt* hänseende skulle följderna bli ännu betydelsefullare. En högre uppfattning af äktenskapet skulle göra sig gällande, då denna lifvets viktigaste förbindelse ej finge ingås af omyndiga. »Handskemorale», eller den rena qvinnans anspråk på mannens sedliga renhet, skulle ej längre bli en utopi. Det skulle bli svårare för mannen att utom äktenskapet fylla sitt behof af qvinnan; ju flere qvinnor som bli gifta, ju färre falla för frestelsen. Prisen på lastens marknad skulle stegras och dåliga mäns ställning försvaras genom det sociala tryck, som då lättare kunde mot dem utföras. Äfven i *fysiskt* hänseende skulle reformen ha viktiga följder, enär dödligheten, som är oerhördt stor bland dem, som gifta sig tidigt, skulle minskas och afkomman bli kraftigare.

Herr Svensén anser dock ingalunda den föreslagna reformen såsom någon universalmedicin för det sjuka samhället. Qvinnofrågan kan ej fullt lösas utom i samband med den sociala frågan. Minskad tillgång på qvinnor hjälper ej ensamt, om ej ökad efterfrågan beredes genom större lätthet för männen att bilda och försörja familj. Nej, »fair play» eller rent spel måste göra sig gällande i tillvarons stora kamp, och i stället för den hotande striden könen emellan måste inträda försoning och enig samverkan i det stora framtidsarbetet.

* * *

Som man ser, ställer sig äfven hr Svensén i opposition mot den »fria kärleken». De ord, som af de båda nämnda föreläsarne blifvit fälda i denna sak, äro »ord i sinom tid». De utgöra inlägg från ganska avanceradt liberal ståndpunkt, och detta är be-tecknande. Liberalismen vill frigörelsearbete på alla områden, och den tvekar ej att kraftigt inskrida för framåtgäendets sak. Men då det gäller lössläppande och väckande af de djuriska passionerna hos släktet, då har liberalismen en reagerande mission att fylla, inför hvilken den lika litet får tveka som inför uppgiften att bekämpa obskuran-tismen.

Theodor Lindblom.

Redovisning

för till redaktionen insända bidrag till de genom öfversvämmningarna i norra Tyskland nödlidande.

Fru M. S—dh, Tidaholm, 5 kr.; M., 50 öre; Gösta H—m, 3 kr.; Paulinus och Ada, 1 kr.; H..., Björkvik, 5 kr.; M. W., Örnköldsvik, 5 kr.; fröken Fredrique Aspelund, Lund, 10 kr.; Hx (?), Lund, 1 kr.; En af Iduns läsarinor, Eskilstuna postst., 1 kr. 50 öre; Elin, 25 öre; E. L., Norrköping, 50 öre; Vendla, Skara, 1 kr.; Maria Hbg, Sthlm, 3 kr.; —f —g, Sthlm, 3 kr.; »Blygsam», 25 öre; »Litet men välmant», 25 öre; Viran, H—berg, 25 öre; Lilla Elsa, Sthlm, 10 öre; Mina H., 20 öre; Anni, Sthlm, 1 kr.; tillsammans 41 kr. 80 öre.

Insamlingen fortfar. De minsta bidrag mottagas med tacksamhet.

Red. af Idun.

Arbetsamhet.

Arbetet har en gyllene grund, säger ett främmande ordspråk, och så är det äfven. Det bär frukt för den, som hängifver sig åt det samma, samt skänker honom lycka och välsignelse. Efter som det är grundvalen till all välmåga, borde man så tidigt som möjligt vänja sina barn vid arbetsambet och söka bekämpa den lätja, som nu en gång ligger i den meniska naturen. Det är ej lätt att hos den arbetskygga drifva ut begäret efter sysslolöshet, och lycklig derför den, som vant sig vid och finner nöje i arbetet. Ett ordspråk säger likaledes: lätjan är alla lasters moder — den late skall aldrig känna sig lycklig, ty människan är bestämd för arbete.

Man har också ofta gjort den erfarenheten, att de flitiga och arbetsamma människorna mindre lida af sjukdomar än de, som sky arbetet och öfverlemnna sig åt lätjan. Den senare förslappar själskrafterna, under det arbetet stärker och uppriskar dem. Af denna orsak bör man tillhålla barnen att arbeta, söka utbilda deras förstånd och lära dem att sjelfva förtjena. Hvarje vinst, om än så liten, sporrar till arbete och barnen glädja sig, om de sjelfva kunnat förtjena något. Man bör dock leda dem med förstånd och städe hafva det goda ändamålet i sigte. Genom kunskapers förvärfvande vidgas åsigtarna, erhållas medel till lyckans vinnande, äfvensom kraft att med lätthet öfvervinna de hinder och faror, som möta i lifvet.

För att befordra själens och kroppens verksamhet hos barnen bör man gå förstärkt till väga. Man börjar med det lätta, öfvergår sedan till något svårare, och slutligen kan man förelägga barnen rätt svåra uppgifter. Början är alltid värst, all den stund krafterna då ännu äro svaga, men genom öfning stärkas de, och hågen väckes till ständigt ny verksamhet. Man begär en orätt mot barnen, om man ej lär dem uppskatta arbetet.

Själ och kropp böra samtidigt utbildas, på det krafterna måtte stärkas och mod och sjefförtroende derigenom skänkas. Ett barn kan ej nog tidigt förberedas för den kommande kampen för tillvaron, och väl den, som ur denna framgår som segrare!

H.

En lifsuppgift.

Berättelse af Ernst Lundquist.

9.

Under de närmaste dagarne gick Ingrid omkring med ett inälvadt uttryck i sitt ansigte; hon talade föga, satt långa stunder försjunken i tankar, spratt sedan upp med en frånvarande min, liksom harmsen öfver att finna, att den yttre världen omkring henne ännu existerade och hade sina kraf på henne. Henrika lät henne hållas; hon anade, att det var det nattliga samtalets utsäde, som höll på att rotfästa sig, och hon aktade sig noga för att störa denna dolda alstringsprocess.

Då och då bar hon in böcker och småskrif-ter på Ingrids rum och lade dem på bordet, utan att säga ett ord, och de blefvo lästa, det visste hon, ty Ingrid gjorde henne stundom frågor öfver innehållet, då det var något hon icke förstod. Det var mest väckelseskriter,

skarpa, ljungande bannstrålar mot den naturliga människan, skoningslösa skildringar af hennes medfödda ondska och fullständiga vanmakt att af egen kraft arbeta sig upp ur dyn. Ingrid läste, men fast än hon ansträngde sig af alla krafter, var det henne aldeles omöjligt att känna igen sig sjelf i det vanskapliga och af syndens spetälska frätta och sönderbulnade ansigte, som grinade emot henne ur dessa skildringar. Så usel var hon icke! Och så eländigt svag hade hon aldrig varit! Något godt hade hon likväl, om än i det lilla, utträttat här i verden af egen kraft. Men — så stod det inte i böckerna; det var väl blott en ingivelse af hennes egenkärlek. Det var nog så, att det var den helige ande, som verkat detta goda i henne utan hennes vetskap; då hon ibland känt varma rörelser af hvad hon trodde vara hennes bättre jag, hennes medfödda ädlare naturanlag, då var det nog den tredje personen i gudomen, som rörde strängaspelet i hennes inre, spelade på henne som ett dött, själlöst instrument — ty »af oss sjelfva kunna vi intet göra». Hon hade läst om magnetisörer, som kunna få sina medier att tala och handla som maskiner aldeles efter sitt eget godtycke; så tänkte hon sig äfven detta förhållande. Om hon alltså någon gång tänkte något ädelt och godt eller handlat så, att vår frälsare kunde ha varit nöjd med det, så var det icke hennes egen förtjenst, hon hade bara varit ett blindt och ofritt verktyg för den store magnetisören — ty den naturliga, ännu ej af nåden berörda människan tycks ju endast ha frihet till det onda, icke till det goda.

Det gjorde ett så förfärligt nedstämmande intryck på henne, detta, att hon ej fick vara något på egen grund, hon tyckte, att det tog ifrån henne allt ansvar, all värdighet som meniska. Värdighet! Der stack egenkärleken fram igen! Åh, den var visst så djupt inrotad hos henne, att den aldrig kunde ryckas upp.

Hon ertappade sig sjelf med att sitta långa stunder och draga sig till minnes små obetydliga händelser från sin barndom, innan hon ännu ej alls börjat tänka på Gud och sitt gudsförhållande — så att *derifrån* kunde det icke komma; små drag, som bevisade, att det fans en sund och ärlig grundmateria hos henne redan som helt liten. Hon hade t. ex. aldrig haft anlag för att ljuga; en af torparnes pojkar hade försökt uppvigla henne till det, men hon hade haft så svårt för att lära sig den konsten, och det hade aldrig lyckats henne ordentligt, ty gjorde hon någon gång i följd af denna yttre påverkan ett försök att vara osann eller oärlig, så måste hon genast ange sig sjelf, fast än hon visste, att hon skulle få straff; så förfärligt blygdes hon. Men huru hängde detta ihop med, att vi äro alla af naturen lögnens barn och det fins icke en ärlig blodsdroppe i våra ådror? Hon grubblade, så att hjernan värkte, men så klipte hon af med ett nytt argument: ja, oss människor kan det nog förefalla, som om vi ibland maktade utföra ganska vackra och goda handlingar af oss sjelfva, utan hjälp från högre makter, men för Gud är det icke så, för honom ter sig till och med det bästa hos oss som idel styggelse och ondska. Men — fans det då två slags rätt, två slags godt, det ena slaget för oss och det andra för Gud? Nej — det var bäst att icke tänka, icke grubbla, icke fråga, bara tro, tro!

Hon var ännu så ovan, det skulle nog gå bättre för henne, så snart hon hunnit riktigt sätta sig in i, att hon var i sig sjelf platt oduglig till allt, och att, hur hon än ansträngde sig att hålla sina tankar och uppsåt rena och handla derefter, var hon ändå inte inför Herrens

ögon annat än ett smutsigt djur, besatt af all slags ondskas ty — »huru kan en af qvinnor född vara ren inför hans ögon? För honom äro icke ens stjernorna rena, mycket mindre en människa, den masken.»

Det fann hon således af alla sina böcker, att med viljan kunde hon ingenting uträtta. Hon tyckte, att hennes uppgift då skulle ha blifvit henne dubbelt kär och fått en dubbelt frestande glans öfver sig, om det gäلت att vinna något, uträtta något vidunderligt stort genom att spänna sin vilja till det yttersta och drifva upp dess kraft till mer än menskligt mått. Det skulle ha varit något att lefva för! Men nu — att bara kasta sig ner framstupa i sin dypöl, ty der låg hon ändå, det var ett faktum — och i hvarje sekund känna på sin uselhet och bara se svart mörker omkring sig och hotfulla eldbokstäfver flammande i mörkret: Utan att du varder född på nytt, kan du icke ingå i Guds rike! — och inte kunna göra det allra ringaste för denna pånyttfödelse, inte kröka ett finger, inte tänka en tanke, som leder en ett fjät fram till målet — bara vänta, vänta i skam och förkrosselse och ångest, tills det underbara skulle inträffa — åh, det var så hoppöst motbjudande, så tvärt emot allt hvad hon hittills hade tänkt sig, då hon drömt om att verka för en stor lifsuppgift. Men det måste ske, det var den enda vägen, derom voro alla böckerna ense, och det gälde blott att gripa sig an så fort som möjligt.

Om hon nu bara kunde koncentrera alla sina tankar och känslor på detta enda: hennes egen vanmakt och ovärdighet, och inte låta distrahera sig af annat! Om hon kunde, figurligen taladt, göra som hon gjorde, då hon var liten och gick igenom multiplikationstabellen i hufvudet till morgondagens lektion: krypa under täcket, stoppa fingrarna i öronen och blunda. Men om hon också blundade och höll för öronen aldrig så, kunde hon icke hindra sin fantasi från att spela.

Midt under det hon satt och kände efter, om ej syndmedvetandet blifvit någon liten härsmon starkare efter den sista upprekande persens småskrifterna låtit det gå igenom, kunde hon få höra kringvandrande musikanter stämma upp inne på gården, och hon satt visserligen alldeles stilla i sitt soffhörn med boken framför sig, fast än det ryckte i fötterna, hon sprang icke till fönstret för att se, hur den der qvinnan såg ut, som hade så stark och vacker röst, och hon lyssnade icke alls efter orden, som hon sjöng med ackompanjemang af harpa, men hon kunde icke hindra sig från att tänka på, hvad den der stackars qvinnan väl kunde ha genomgått, innan hon kom derhän att missbruka sin härliga stämma till tiggeri, och hon spann ut en hel lång roman om en sjuk man och hungriga barn och dermed höll hon på, ända tills hon märkte, att sången för länge sedan tystnat. Då spratt hon till, kastade romanen ifrån sig, halade i största hast in trädarna, som alla de utflugna tankefoglarna löpt ut med, och spärrade in rymmarne i deras tränga, mörka bur, der de voro dömda att i korus evigt dragga om samma dödande enformiga melodi: »Jag fattig syndig människa, som med synd född — —»

Eller också låg hon framstupa på soffan och borrhade in sig i sin konstgjorda syndaförtviflan; då trängde genom det öppna fönstret en så underlig doft in i rummet — och hon kunde icke undgå att känna, att det var jasminer, och undra, hvarifrån den sköna doften kom. Jo visst, det fans ju en stor buske inne på gården, vid sidan af det gamla lusthuset, det mindes hon, att hon hade sett en af de första

dagarna. Jaså, den blommade nu, den der stora, gamla busken. Tänk, att det kunde finnas jasminer här midt på en stenlagd gård i Stockholm, dit aldrig någon sol kom, och att de någonsin kunde slå ut! Nu stode väl jasminhäckarna i Hallerums prestgård alldeles hvita! Och guldregnet sedan, som hade blommat så rikt i fjor, men de måtte väl akta den nye rättarens små söta barn från att tugga på de giftiga fruktskidorna, så att det inte hände samma spektakel som för tre år sedan! Det vore då verkligen synd —

Synd! Det ordet hejdade henne och förde henne in på rätta spåret igen, skamfull och förtind af ånger och samvetsqual. Åh, hon var förskräckligt hårdtuktad! Det fans visst ingen utsigt, att en så verldslig varelse som hon någonsin skulle kunna röras af nåden.

Hon klagade sin nöd för tant Henrika, men då fick hon till svar:

»Alltsammans beror på, att du tycks ha glömt en sak: det är ju inte bara din egen syndaskuld du har att bära på, utan också din mors, och den är stor nog, skulle jag tro, att böja den styfvaste nacke i stoftet.»

Ja, det var sant, hon hade glömt det! Hur hade hon kunnat glömma det, då ändå alltsammans ju var för moderns skull! Men det berodde väl derpå, att hon ännu icke riktigt kunde fatta hela idén med denna tillfyllsgörelse för en annan. Tanten uppehöll sig under sina samtal med henne företrädesvis vid denna dunkla punkt och sökte på allt sätt förklara den för henne. Men det hjälpte icke, att hon oupphörligt som exempel framdrog Kristi försoningsdöd och helgonens öfverlossgärningar, som enligt katolikernas föreställningsätt — hvilket Henrika tycktes gilla — komma oss andra till godo. Förgäfves erinrade sig Ingrid sjelf, att hon i *Adam Homo* ju alldeles nyss läst om en sådan tillfyllsgörelse i andra hand, och der var det ju intet kanoniseradt helgon, det var Alma, en ung flicka som hon sjelf, som genom att lägga sin helighet i vågskålen räddade en medmänniska från evig förtappelse — alldeles samma förhållande som hennes och moderns. Och det var en stor skald, som skrifvit detta, och då måste han väl också ha trott på, att något sådant var möjligt? Men med hvilken lidelsefull ifver den unga flickan än försökte att haka sig fast vid denna *satisfactio vicaria* — tänk, det fans ju till och med ett latinskt namn på saken! — var det, som om den icke ville låta fullt förena sig med hennes rättsbegrepp. Så mycket hade hon alldeles klart för sig, att om det varit en annan, t. ex. modern, som tagit på sig hennes syndabörda, skulle hon ha ansett det upprörande orätt och hellre tusen gånger valt den eviga osaligheten. Men nu, då det var hon sjelf, som — — ja, för modern ville och borde hon göra allt!

Det var också tanken på modern, som hjälpte henne ett godt stycke på väg till den starka och uppriktiga känslan af egen vanmakt, som böckerna föreskrefvo. De förbrytelser, hon icke med bästa vilja i verlden kunnat finna rätt på i sitt eget förfätna lif, hade hon här till hands; det var endast att lasta dem på sina axlar och låta denna nya börda trycka sig ner till jorden. Icke som om hon i sina tankar betraktade modern som den usla, föraktliga varelse tant Henrika velat göra henne till; nej, hennes bild strålade fortfarande lika ljuf och obefläkad emot henne; det onda hos henne hade varit någonting utifrån kommet, löst påhängdt, som icke varit sammanvuxet med hennes väsen, utan endast berott på stundens öfvervilningar och förvillelser. Men hon visste ju, att den olyck-

liga qvinnan, som fallit ett offer för sin lidelsefulla natur, hade vållat andra mycken sorg och smärta, och det var denna sorg, som Ingrid nu försökte ta på sig. Hon frammanade oupphörligt för sig faderns bleka, lidande ansigte och tänkte: »Hans förspilda lif och hans förtidiga död bär nu du, hans dotter, ansvaret för — inte hon!» Och det låg verkligen något så uppskakande gräsligt i den föreställningen, att hon icke var långt ifrån att känna något af den förkrosselse, den förlamning af alla lifsandar, som hon förgäfves längtat efter att få erfara.

I sådana stunder tänkte hon: »Nu är jag väl snart tillräckligt sönderbruten, tillräckligt ödmjuk i medvetandet af min skuld — nu kommer kanske snart det underbara — nu får jag snart höra den himmelska rösten som säger till mig: *Statt upp!*»

Men himlen var stängd som förut.

Då låg hon vaken hela nätterna och grät och rasade mot sig sjelf, som icke kunde komma i den rätta stämningen; hon slog sig för pannan och bröstet med knytnäfvarna, slet sig i håret och bet sig sjelf i handen, så att den blödde; men hennes sinne var lika förstockadt som förut; Gud försmädde henne, och det underbara ville ej nalkas henne. (Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Till den »svartsjuka» Tomas.

Den tviflande och dock »fast troende» Tomas har genom sin fråga väckt Iduns läsarinns lifligaste intresse. Detta intresse har visat sig i en sådan massa af delvis skämtsamma råd och uppmaningar, att vi i de flesta fall endast kunna genom ett kort utdrag antyda ins:s mening.

Se här ett urval!

Ni är då sannerligen att beklaga, som för en sådan sjukdom råkat ut. Och som den kronisk är och ej akut, jag vet ej något sätt att den förjaga. Ett vänligt råd jag vill dock eder skicka: Förtro er till er ädla, kära flicka; kan hända er Othelliska natur hon ändra kan med en *sympatisk kur*. Till att »slå ner» man satte fordom hopp — men är ni ändock en ohjelpig kropp, då är det bäst, att — hon med er *slår opp*. Fanny.

Hur skall en fästman blifva botad för svartsjuka?

En högst karaktäristisk fråga af en tviflande Tomas!

Han säger sig vara förlofvad och har i följd deraf en del obehagliga förnimmelser, när en individ af hans eget kön närmar sig hans hjertas utkorade, hvars karaktär han för öfrigt synes hysa mindre fast tro på. Men han är ju också en Tomas. Nu pretenderar denna stackars menska att vilja blifva botad för dessa obehagliga känslor, alias svartsjuka. Inbillningssjukdomar äro svåra att bota, och svartsjukan nästan svårast bland dem alla.

Det värsta med denna sjukdom är, att man alltid ifrågasätter, om den deraf lidande är normal till förståndet! Sedan blir han vanligen misstänkt för att ej vara gentleman; till råga på allt blir han förlöjlig och utskattad och under allt detta går den arma själen med plågor, lika svåra att tåla som magkatarr, tränga skodon och kopparslagare!

Stackars, stackars människa! Ja, ja, mina damer, det är sannerligen ingenting att le åt; I hafven värst sjelfva deraf, när »föremålet för edra tankar» vandrar omkring uti ett tillstånd, omvexlande mellan rytande lejon eller mildt vansinne, ty antingen blifven I då förtviflade, hvilket ju ej är förenligt med detta »de frigjorda qvinnornas» tidevarf eller utkräfvnen I en grym hämnd på honom genom att vid första möjliga tillfälle prata samtidigt med minst tre individer af hans släkte, och detta blifver i längden tröttande för er.

Men låtom oss nu se, om ej bot finnes för Tomas' svartsjuka; jag ville så gerna bistå honom med de rön och erfarenheter, som jag samlat under min långa lefnad, och ber honom tro, att mina rön äro välmående. T. ex. då de första svartsjukssymptomen framtråda (detta sker rätt fort) kan han ju bedja sitt hjertans dam dyrt lofa att aldrig tala med någon varelse af det otäcka könet. Hon hörsammar nog denna hans blygsamma anhållan, ty det är ju så lätt att lofa! Må han ständigt sedan öfvervaka, att hon uppfyller detta sitt löfte och visa sina »medindivider» en så barsk och förbjudande uppsyn, att dessa rygga till baka och undvika hvarje närmande.

Eljes kan han underkasta sig en stördusch om 5 à 6 grader Celsius fyra gånger dagligen. Det är ett särdeles lugnande medel, som ju alltid med stor framgång begagnats t. ex. för sinnesrubbad patienter.

Ett sätt, som visst är rätt brukligt och i många afseenden praktiskt, är att tillställa en hjertslitande scen med fästmon och överhopa henne med förebråelser, tills hon antingen stormgråter eller också, med rätta, blir förtörnad och gifver sin fästman en riktigt ordentlig uppsträckning, så att han kän-

ner sig högst slokötad och obetydlig. Väljer hon det senare alternativet, är det mycket bra för dem begge. I motsatt fall »ach du lieber Augustin!» Mitt filantropiska hjerta sammankrympes vid tanken på följden.

Jag har också en gång hört af en gammal bulgar, att en knifsudd cyanokaliumpoplöst i några droppar blåsyra skulle vara ett aldrig svikande medel mot svartsjuka! Jag vet ej riktigt om han skämtade, men så sade han!

Skulle emellertid intet af dessa medel visa sig mäktigt att lindra Tomas' grymma qual, så skjut ej skulden på mig, ty jag har ju gjort mitt bästa för att hjälpa honom, utan skyll då i stället på det förnuft, hvarutaf troligen en allt för ringa del kommit på hans lott här i världen.

D. R.

Till Tomas!

Ni kan ju taga svaret huru ni vill — jag stödjer det på rön.

Ni är ljus och ful — hon är mörk och vacker. Ni är äldre än hon — mycket!

Ni samtalar med henne, tror ni, i alla möjliga ämnen, men om ni tänker efter, skall ni finna, att ni ensam talar (pratar), och att hon endast säger »ja», då och då, eller på sin höjd någongång »jadå».

Hennes utseende har från början tilltalat er, hennes viljelöshet har ni tagit för hängifvenhet, hennes fåordighet har sporrat er till förnyad uppmärksamhet för att lära känna denna flicka.

Och så blefvo ni förlofvade, utan att ni fick hennes »ja» — och när ni frågade, om hon trodde, att ni skulle bli lyckliga, svarade hon »jadå».

Ni känner hennes inre — alls intet, och ni blott tror, att ni älskar henne.

Mitt råd är — slå upp förlofningen, och ni skall få se, huru glad hon blir.

Irenes.

(Forts.)

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Hushållet.

Vigten och nyttan af rent vatten i den dagliga förbrukningen kunna ej nog ofta framhållas, vare sig i tal eller skrift.

Det är ej blott ögat, som smekes af källvattnets klarhet: i denna klarhet ligger för oss tillika ett viktigt bevis för, att vattnet icke blott icke är skadligt, utan tvärt om välgörande för hel-samt angenämt för smaken. Och då man vet, att orent vatten är enda orsaken till många sjukdomar, hvilkas botande — om de kunna botas — kosta mycket penningar, är det gifvet, att äfven kassan röner ett välgörande inflytande af användningen af rent vatten.

En apparat, som, på samma gång den åstadkommer absolut rent och så-lunda helsosamt vatten, tillika förenar lättsköthet och prisbillighet, bör så-lunda vara välkommen för hvarje husmoder, för hvarje hem. Dylka hit-tills öfverträffade apparater äro firman *Kuntze & Co's vattenfilterapparater*, hvilka ej borde saknas i något hem.

Visserligen är det sant, att vattnets godhet bäst gör sig gällande, då vi använda det samma till dryck, emedan det då direkt berör smakorganet. Men lika viktigt som det är, att dricksvattnet är rensmakande, lika viktigt är ock, att det vatten, som användes till kokning och tvättning, är rent och obemängdt. Hvarje husmoder skall så-lunda inom kort finna, att kaffe och te m. m. dyligt blifva betydligt mera välsmakande, då fullkomligt rent vatten användes, äfvensom att t. ex. vid tvätt mindre såpa och tval åtgår, om vattnet är filteradt, än om det är förorenadt af allehanda organiska ämnen, såsom ofta är fallet. Vi döma här efter en mer än två-årig erfarenhet och vilja tillråda hvarje husmoder att skaffa sig en vattenfilterapparat. Den betalar sig snart.

Bostaden.

Hvita, fina golf fås, om man vid skurningen doppar borsten i malen krita, gnider dermed några kraftiga tag samt sköljer och torkar den skurade fläcken ytterst väl. Bestör man före skurningen golfvet med kritan, bespar man ej obetydligt af den samma. Dock lämpar sig detta tillvägagående helst, der s. k. gnidning på fot användes. I hvilket fall som helst är grundlig sköljning och torkning af nöden, emedan eljes den i springor och hål kvarblifna kritan kommer att synas, då golfvet torkat.

Hagd.

Klädedrägten.

God lukt på rena linnekläder. Man insamlar på våren eller försommaren en knippa af den på berg och backar växande *Anthoxantum Odorum* eller *vårbrodd*, och lägger den bland kläderna

i linneskåpet. Kläderna, skåpet och t. o. m. rummet får derigenom en angenäm lukt.

C. L.

Mot mal. I 1 del sprit lägges $\frac{1}{8}$ kamfer och lika mycket stött skal af spansk peppar, hvarefter man låter det stå några dagar på en varm kakelugn, tills kamfern hunnit smälta. Lösningen silas derpå genom lärf. Härmed bestänkes det pelsverk eller de kläder, man vill bevara för mal, samt invecklas i linne.

Viola X.

Tvätten.

En ingalunda obetydlig besparing kunna Iduns läsarinor göra genom att låta omfärga eller tvätta klädningar, kappor, sjalar o. d., som genom tråget begagnande blifvit urblekta eller nedskolade. De storartade framsteg konsttvättningen och skönfärgeriet på de de senare åren gjort och de allt mer och mer fulländade maskiner, som stå i deras tjänst, göra det möjligt för både damer och herrar att få sina dräkter så att säga nya för andra gången. Möbelbeklädnader och gardiner af siden, schagg, hel- och halfylle lämpa sig likaledes synnerligen väl till färgning och tvättning. Vi hafva sett särdeles vackra prof på dyligt tvätt- och färggods från Gust. G. Folkers skönfärgeri och konsttvättanstalt å Kungsholmen och kunna med godt samvete rekommendera nämnda anstalt.

Tvättning af ylle. För husmödrar, hvilka ej hafva tid eller plats för att kunna efter tvättning af hvita yllekläder bleka dem så, som i n:r 11 af Idun står beskrifvet, rekommenderas det enklare sättet att slå några droppar salmiaksprit i det väl ljumma tväl- eller såpvattnet, hvart yllet tvättas. Sköljes sedan strax i ljumt vatten och upphänges till torkning. Då 2 à 3 plagg tvättats, måste man på nytt slå några droppar af spriten deruti. Kläderna bli renare och vackrare, om man endast tvättar några i hvarje lut och sedan tillagar ny sådan.

Agnes H.

Matlagning.

Att använda öfverblifvet kött. Kokt eller stekt kött skäres i stora tärningar. En liten kaffekopp risgryn kokas (tills grynen bli svälda) i mjölk och få kallna. Smör och mjöl brynas lindrigt i kastrull, spådes med buljong och öfverblifven sås samt en sked grädd (och en d:o sherry). Peppar, salt samt en nypa socker tillsättes. Buljongen bör vara bra tjock. Köttet lägges, omskakas, uppslås på karott och får kallna. Risgröten bredes öfver köttet, bstrykes med skiradt smör, öfverhålls med en vispning af 2 hela ägg och ett par skedar mjölk eller grädd. Gräddas med öfvervärme och serveras temligen varm.

Cili.

Goda köttbullar. Oxkött ur »fransyskan» hackas och bultas fint. Uppblandas så på följande sätt: till $1\frac{1}{2}$ skålp. kött tagas 2 stötta skorpor, 3 hela (icke vispade) ägg, ett skedblad kallt smör samt ett skedblad grädd. Blandas väl med träsked i stort fat samt spådes så småningom med god skummjolk, tills alltsammans är simmigt och smidigt och så löst som en tjock gröt. En hackad och fräst lök, salt, hvitpeppar och socker tillsättes rikligt. Formas med sked och knif till bullar, som stekas i fräst smör öfver god eld.

Obs. Gör aldrig köttbullar, om köttet är kärft och torrt. Använd det då hellre till pudding.

Cili.

Äplekaka. 1 kanna goda äpplen skalas och skäras i tunna skivfor. 25 st. ett-öres skorpor stötas och brynas i ett halft skålp. smör. En form smörjes med smör och beströs med skorpor. Härfter lägges hvarfals äpplen, finstött socker och skorpor. Öfverst ett hvarf skorpor. Gräddas i svag ugnsvärme, tills äpplena blifvit mjuka. Serveras kall med vaniljsås eller uppvispad grädd.

Erfaren småländska.

Bakning.

Ronneby pepparkakor. Man tager $2\frac{1}{2}$ skålp. brunt pudersocker, 12 tum vatten, 12 ort stött kanel, 5 ort stötta nejlikor, 4 matskedar fint sönderskurna syltade pomeransskal, $1\frac{1}{2}$ skålp smör, 4 skålp mjöl, 15 äggulor, 15 skedblad söt grädd, 3 ort potaska.

Sockret kokas med vattnet, kryddorna iläggas och få hastigt uppkoka, lyftes af elden och smöret lägges. Ingredienserna upphållas genast och röras en stund. Derefter slås äggulorna en och en i sender samt grädden. Degen arbetas, tills den kallnat, då mjölet och potaskan inarbetas med noggrannhet. Om 12 à 24 timmar kan degen utbakas och gräddas i temligen varm ugn.

Sofia.

God formbakelse. Till 8 ägg (hvarifrån borttagas 2 hvitor) tagas 1 \mathbb{R} socker, 1 \mathbb{R} smör, 1 \mathbb{R} väl vägd och siktadt potatismjöl. Ägg och socker vispas väl. Smöret smältes och betrias från salt. Allt omröres väl, hålles i smorda och mjölade formar, ej för fulla, och gräddas i varm ugn.

Tant Carolina.

Fönsterträdgården.

Vill man utan särdeles stora omkostnader skaffa sig blommande växter, bör man tidigt på våren sätta starka sättqvistar eller s. k. aflägg af t. ex. pelargonier, fuchsior, törnsor m. m., hvilka nästan alltid blomma första året. Flera aflägg kunna sättas i en kruka. Bäst är att fylla en blomkruka något mer än half med jord och sedan sätta afläggen tätt intill kanten af den samma,

hvarefter den vattnas och öfvertäckes med en glasbit samt nedsättes i en drifbänk eller ställes i ett varmt rum. Då afläggen slagit rot och börjat växa, flyttas de i skilda krukor. De första dagarne efter planteringen böra afläggen hållas i skuggan och vattnas rikligt. Hvad teansen angår, bör man fortplanta den genom att afklippa stjelen en tum nedanför det blad, som sitter närmast blomman, derefter afklippes äfven denna, och återstår nu ett aflägg, bestående af en ungefär två tum lång stjel med ett blad på midten (man nedsätter aflägget så djupt, att bladet nästan berör jorden). På detta sätt planterade, slå de säkert rot och blomma nästan alltid första året.

Gustafva.

Vår inomhus: Tag med det snaraste in några qvistar af edra älsklingsträd och sätt i ett stort glas eller urna och ställ den i solen. Kärlet bör alltid vara till brädden fylld af vatten, och om fjorton dagar har ni blad och blommor. Undertecknad har redan körsbärsblommor bland annat. — Vatna alltid edra krukväxter med tvättvatten och ej endast klart källvatten.

Pyrola.

Läkareråd.

Svea. Begagna först penslingar med *kolloidum* (huru dessa göras, se i råd till Tyne i n:r 2). Efter tre veckor kan ni lämpligen öfvergå till den Lisa 21 år i n:r 7 föreskrifna behandlingen.

Leo. Fortsätt med ingnidning af såpsprit så länge, tills huden blir röd och starkt fjällande. Gör efter några dagars uppehåll en ny serie ingnidningar och fortfar på detta sätt, tills huden efter slutad affjällning är af normal färg.

Hilda S. Gurgla er flere gånger dagligen med *borsyrelösning* (4 proc.) samt drag äfven upp dylig i näsan. Drink dessutom hvarje morgon ett glas varmt Emservatten (arteficielt).

Anna. 1). Behandlingen af »pormaskar» finnes angifven i svar till Barnslig toka i n:r 2. 2). Aseptintvål. 3). Skrapa *karinaglar*na tunna, belägg dem derefter med ympvax och öfver detta en hälftplasterremsa; utanpå detta fingertuta. Ympvaxet får sitta minst två månader. Äro *karinaglar*ne mycket gamla, bör ni ej vänta er alltför mycket af behandlingen.

B. S. Barnett har efter all sannolikhet engelska sjukan; på vaccinen beror ej hennes onda. Låt henne lefva af mjölkmat, löskokta ägg, färskt kött, hvetbröd — *ingen*ting annat! Vistelse i det fria så mycket som möjligt. Salta bad två gånger i veckan. Fiskolja en tesked tre gånger dagligen. Ingnid äfven fiskolja (ej härskan!) på utslaget.

H. W. K. 1). Hon bör hvarje morgon dricka ett glas Karlsbadervatten, i hvilket upplösts en dryg tesked *konstgjordt Karlsbadervatten*. Blir smärtan ej mindre trots lösare öppningar torde vara skäl att låta läkare göra undersökning. 2). Er andra dotter bör följa råd till Sigrid i n:r 7, men undvika okokad mjölk. Blir magen trögare, så bör äfven hon hvarje morgon dricka ett glas Karlsbadervatten.

Ketty. Se svar till X. Y. Z. i n:r 11! Hudmaskar böra nog klämmas ut, men ni behöfver ej derför vara så hårdhänt. Se i öfrigt angående behandlingen af hudmaskar råd till Barnslig toka i n:r 2!

Malin. Pensla fläcken med *jodtinktutur* två gånger dagligen. Angående försigtighetsmått härvid, se svar till C. v. R.—n i n:r 15!

John Hultenbergs Trikotvaruhandel, Regeringsgatan 28, Stockholm.

En ung fru. 1). Det är t. o. m. nödvändigt, men använd ej allt för starka medel. 3). För ett regelbundet, stärkande lefnads-sätt; Angående den lokalbehandling, som är önskvärd, bör ni personligen eller genom bref rådföra en läkare: i en tidningsafdelning faller det sig svårt att skildra den samma, liksom också att besvara frågan 2).

Nissan. Blott smaksak.

Ledsen 23 år. Beror oftast på mjällbildning, liksom förhållandet är vid härets affallande. Är så här vid lag förhållandet, så ingidn morgon och afton en salvia af: salicylsyra 1 del, resorcin 2 delar, vaselin 20 delar.

Affärsman. Behandling finnes angifven i svar till Sven i n:r 12.

Mor. 1). Skaffa er professor Abelins förtäfliga bok: Vården af barn under de första lefnadsåren. 2). Någon fara bör detta ej kunna medföra. Hvar på åter smärtan beror, är oss omöjligt att afgöra, då inga vidare upplysningar lemnas.

Seon 35. år Det är en fullkomligt falsk åsigt, att det är skadligt att »undertrycka» fotsvet hvar för sin lugnt kan försöka lämpliga medel (se t. ex. svar till Sven i n:r 12!), men ni får vara beredd på, att åkoman är envis.

Malin K. Se svar till Chandernagor 2) i n:r 14 och använd samma behandling som Mary i n:r 3.

Esperance. Goda hygieniska förhållanden; hög diet; med vissa mellantider stärkande medicin (jern, china etc.). En badsejour i sommar vore af stor nytta.

Mia Roth. Edra åkometer fordra behandling af örnläkare.

Lilly. Vi känna ej den trålsort, om hvilken ni frågar. Hvarför ej hellre begagna de goda och kända fabrikaten: aseptintvål, glycerintvål, mandeltvål, etc.?

Ellen. Trots er fullständiga beskrifning är det oss omöjligt att säkert säga, af hvad natur er hudåkoma är. Försök emellertid följande salvia; i chytol 4 delar, salicylsyra 2 delar, sinkoxid 5 delar och vaselin 30 delar. Sedan ni använt salvia i två veckor, upphör ni dermed och använd under följande vecka Hebras såpspritt till tvättning en gång dagligen, för att sedan å ny börja med salvia och så vidare på samma sätt. Retar behandlingen för starkt, så göres uppehåll några dagar. Drick dessutom regelbundet under några veckor två glas Porlavatten hvarje morgon. Dr — d.

Frågor.

N:r 15. Hur fördrifver man bäst väggloss ur möbler? frågar Anna.

N:r 16. Fins det något verksamt medel mot djur och insekter i fyllningen i nytt hus? Insektpulver och borax äro försökta. Bekymrad hyresgäst.

N:r 17. Här om dagen begagnade jag första gången en ny ekmangel. Dagen efter befans det linne, som legat närmast kaffelns brunfärgadt. Gif mig ett godt råd, hur jag skall få bort dessa fläckar! — a — a — g.

N:r 18. Hur kan man förhindra att fjädern kryper genom tyget i sängkläder? Jag har hört, att man skall vaxa tyget. Hur går det till? Thea.

N:r 19. Hvad hör till en borgerlig flickas utstyrelse? Flere förlovade prenumeranter.

N:r 20. Hvad skall man göra mot tvestjertar, som hemsöka kök och skafferier på landet? E. R.

N:r 21. Önskas anvisning hur man skall förfärdiga en virkad kofta åt små barn att påsättas inne, då de äro bararmade. Hvilken garnsort? A. R.

N:r 22. Känner någon af Iduns lärarinnor ett enkelt, bepröfvadt medel för erhållande af hvita händer? Noris.

N:r 23 a. Hvad kan man göra vid sitt strykjern, så det håller sig rent och blankt?

— b. Är något särskildt att iakttaga vid stryknugns skötsel? Kan den svärtas med blyerts liksom spisen?

— c. Har någon ett råd eller en varning att gifva vid inköp af en mindre strykjern? En af de många.

N:r 24. Frågas om det genom den trefliga Idun vore möjligt att få veta ett medel mot »knarr» i skodon, hvilket ofta vållar obehag. Viola.

N:r 25 a. Bästa receptet på potatiskorf, lämplig att rökas?

— b. Huru skall man undvika, att »wind-beutlar» falla ned och blifva platta, då de uttagas ur ugnen? Utan sign.

N:r 26. »St—sa» vore tacksam, om någon af Iduns lärarinnor ville lemna noggrann beskrifning på, huru godt skänkt surbröd tillredes.

N:r 27 a. Hur mycket af hvarje slag skall man taga, då man vill ha finare konfekt, och hur kan man forma den till körsbär o. d.?

— b. Hur mycket skall man taga, då man vill hafva följande sorters bröd: groft knäckebröd, sirapslimpa, sikbröd och vörtbröd? Inez L—g.

N:r 28. Huru tillredes god sagogröns-pudding och potatispudding? Huru dan sås passar bäst dertill? Josefina B.

N:r 29. Hur kan man fördrifva bobbor ur kök och skafferier. Intresserad husmoder.

N:r 30. Mina unghöns ha blifvit väl skötta, men ha ännu ej börjat värpa. Kan någon af Iduns lärarinnor hjälpa mig med ett godt råd? Bekymrad hönsköterska.

Breflåda.

— In —. Eder uppsats har kommit oss till handa och skall med nöje införas. Vi skulle vara tacksamma, om ni ville uppgifva ert namn och adress eller göra oss ett besök å byrån för närmare samtal. För öfrigt vilja vi nämna, att det extra pris, som vid Iduns första pristäffing tillerkändes eder uppsats »Hårets hygien», fortfarande ligger och väntar på eder.

Amlen. En sorglig historia! Låt de döda hvila i ro! För de efterlevande torde det endast medföra, att såren ånyo upprivas, om den sorgliga lefnadsagan lemnas åt offentligheten.

Anna Lena. Hjärtlig tack för edra nätta bidrag! De mottagas alltid med nöje. Ni skall med första få se dem i tryck. Välkommen åter!

Dolly Room. Om ni kommer för ofta? Hur kan ni fråga så? Edra bidrag mottagas alltid med nöje och läsas säkerligen med stort intresse af Iduns talrika lärarinnor.

Ester. Må hända! Vi kunna dock ej säkert lofva det, emedan vi i detta fall äro beroende af omständigheter, som ej på förhand låta bestämma sig.

A. L.; Huldur; Lilli; Lina; Lotten; Erfaren husmoder; L. L.; Fänsk husmor; Praktiserad husmoder; Minsan; Ulla; Britta; Sigrid; Anna. Vårt tack för edra bidrag! De skola efter hand användas. Redaktionen.

Innehållsförteckning:

Vandringstif. Poem af Ellen Whitlock — Ett bidrag till äktenskapstrågan. Af Ave. — Europeiska furstinnor. Efter främmande källor af Mathilda Langlet (forts.). — Till mina gemälare i frågan »Böra barn lyda?» Af Elva Tenow (forts.). — De senaste inläggen i qvinnofrågan. Af Theodor Lindblom (slut). — Redovisning för till redaktionen insända bidrag till de genom öfversvämningarna i norra Tyskland nödlidande. — Arbetsamhet. Af H. — En lifsuppgift. Berättelse af Ernst Lundquist (forts.). — Från Iduns läsekrets: Råd till den »svartsjuka» Tomas. Hushållet. — Bostaden. — Klädedrägten. — Tvätten. — Matlagning. — Bakning. — Fönsterrädgården — Läkareråd af Dr — d. — Frågor — Breflåda.

Annonser.

Annonpris: 25 öre pr petirad (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

Vigde.

Ernst Bergmark och Gerda Ohlsson. Göteborg den 3 maj 1888. [330]

Wilhelm Albert Forsberg och Cordula Lindewald. Möklinta den 1 maj 1888. [331]

Emil Söderström och Alma Larsson. Hjulsjö den 30 april 1888. [332]

Födde.

En son. Björknäs o. Frånö d. 1 maj 1888. Jenny Lindén, Oscar Lindén. född Tunell. [333]

LEDIGA PLATSER.

Sömmerskor!

Vid Tidaholm finnes nu genast varaktig anställning för en skicklig sömmerska, som äfven är villig fara till närbelägna ställen. Vidare underrättelser lemnas af fröken R. von Essen, Hebidero, Tidaholm. [305]

PLATSSÖKANDE.

Plats i skola

sökes af en lärarinna, som med synnerligen goda betyg afgått från åttaklassigt elementarläroverk och från Löwénska småskolelärarinneseminarier i Stockholm samt derefter undervisat i två år. Närmare upplysningar lemnas af skolföreståndarinnan fröken H. Löwen i Nyköping. [329] (G. 3087x1)

En bättre flicka söker plats som sällskap och att gå frun till handa. Svar till »A. G.» Iduns Redaktionsbyrå. [317]

En 19 års flicka, som genomgått högre läroverk och undervisat i skola i Stockholm, söker plats öfver sommaren som lärarinna för några mindre barn. Svar till »A. H.» Iduns Byrå. [327]

Lärrinneplats

i god familj sökes till hösten af en bildad 18-årig flicka. Den sökande, som helst önskar få undervisa mindre barn, är kompetent att utom de vanliga undervisningsämnena äfven undervisa i språk och musik. Hon har sedan förliden höst under kompetent lärares ledning praktiserat i en väl vitordad skola och kan pretera intyg på vunen undervisningsskicklighet. Moderata lönepretentioner. Svar till Iduns Redaktion, märkt »H. 18». [296]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius. Hud- och magsjukdomar. Smålandsgatan 18. Kl. 10—11 och 2—3. [240]

Doktor C. D. JOSEPHSON, Hötorget 11, 1 tr. 9—10 och 2—3. Allm. tel. 6910. Fruntimmerssjukdomar, Förlösningsar. [207]

Doktor Carl Flensburg, 14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [297]

På begäran!

Tisdagen den 15 maj från kl. 11 till kl. 6 hålles föreläsning uti måttgning, tillklippning och sammansättning af fruntimmerskläder efter den välkända metoden utan all profning. Alla för saken intresserade personer inbjudas vänligen. Aug. Aströmmér, född Dahlbom. Drottninggatan 24, ö. g. 2 tr. upp. [328]

För en hel- och några halfpensionärer är till hösten plats i min lärokurs för 10 flickor från 7 till 17 år. Anmälan före den 1 juni, Nyrogatan 14 B, 1 tr., 11—12 f. m. [322] Aglaé Pontus.

Fruntimmer egande 3,500 kr., kan genom att öfvertaga och sjelf sköta en natt och välbelägen affär i Gefle erhålla minst 700 kr. om året (= 20 proc.) Allm. tidningskontoret i Gefle anvisar. [318] (G. 16300x5)

Fysiologiska skodon för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad. Använd alltid sådana åt edra barn, så få de ej liktornar och kylknölar på gamla dagar! Högaktingsfullt [316] C. Nilsson, Drottninggatan 100.

J. G. Hammars Lampkök. Stor värmeformåga. Brinna luftfritt. Brilljant belysning. Pris: enkla med veke 4—6 kr., extra solida 7—8 kr., med 2 vekar 12 kr. Fullkomlig belätnhet garanteras hvarje köpare. [292] J. G. HAMMAR, 30 Malmströmgatan

Utan all profning. Plats finnes nu för 3 å 4 elever, som önska lära sy utan att behöfva profva. Drottninggatan 24, öfver g., 2 tr. [324] Aug. Aströmmér.

Musikalier till salu i alla boklädor: Young, general Lees Quick-marsch kr. 0,75 Zikoff, Turnier-marsch » 0,50 Heintze, Bröllopsmarsch » 0,50 » Marsch till hemmet » 0,50 [321]

Engelska Magasinet 38 Regeringsgatan 38, 1 tr. upp. Tricotvaror af bästa kvalitet, Serger, Velveteen, Flaneler, Barnskor, Vårhattar för babies, Bärkapper. Utmärkta Téer m. m. [252]

På Albert Bonniers förlag har börjat utgifvas: Björnstjerne Björnsons Samlade Berättelser. Ny, genomsedd bemyndigad upplaga. Björnstjerne Björnsons berättelser ur det norska folkklivet intaga icke endast ett af de mest framstående rummen inom den nyare nordiska litteraturen, de hafva äfven sin gifna plats bland det yppersta, som något lands litteratur har att uppvisa. I dessa ur folkets verkliga lif hemtade och till folkets hjerta talande skildringar är det beständigt dikterns renaste lust man inandas, stärkande såsom sjelfva fjell-atmosferen. Det är ett poetiskt och konstnärligt snille, som slår läsaren till mötes i dessa blad, skrifna af en man, som älskar det folk och den folkklass, han i sina berättelser skildrar. En lifskraftigare och sundare folk- och ungdomsläsning finner man sällan, en bok med så rik källa till glädje, så stark lust till arbete, så hoppfull tro på det goda, som dessa berättelser.

Den för ett tiotal af år sedan utgifna första samlade upplagan af dessa berättelser är sedan längre tid till baka fullständigt utgången ur bokhandeln. Förläggaren vågar hoppas, att genom en ny upplagas utgifvande vårt förråd af för folkläsnung lämplig litteratur skall erhålla en behöflig och välkommen förstärkning. Den nya upplagan utgifves i cirka 8 häften å 40 öre för att genom detta billiga pris lättare kunna vinna tillträde och ingång äfven hos de mindre bemedlade klasserna i vårt land. Priset för samtliga berättelserna blir följaktligen ej stort mer än 3 kr. Efter subskriptionstidens slut kommer priset antagligen att höjas. [325]

Regeringsgatan N:r 9 O. G. Hallbergs, JUVELERARE, STOCKHOLM N:r 22 Fredsgatan [289]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[46]

Tvätt-Inrättningen

55 Nybrogatan. *Billiga priser.* Nybrogatan 55.
Obs! Tvätt utföres äfven af härvarande ordentliga tvätterkor, hemtas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 43 90 eller pr post. [74]

Rent och källklart vatten

kan hvarje hushåll i staden och på landet förskaffa sig genom **Kuntze & C:os**

verldsbekanta filterapparater,

vare sig att fastsätta vid vattenledningar eller såsom fristående och portabla.

Illustr. priskuranter sändas på begäran gratis.

Kautschuks- & Guttaperkavaru-Aktiebolaget

KUNTZE & C:o,
Stockholm, Drottninggatan 54. [326]

Ytterå jernkälla och sanatorium

öppet 15 juni—1 september. Se vidare n:r 16 denna tidning. [288] (G. 15133x5)

A. Bræses fabrik för Nysilfverarbeten,

Stockholm, Tunnelgatan 19.

33 Försäljningsmagasin: 33 Drottninggatan 33

Väl sorteradt lager af de mest moderna pjeser med stark försilfring och förgyllning. — Afnötta och skadade pjeser emottagas till reparation samt försilfring och förgyllning. Requisitioner från landsorten expedieras med skyndsamtet. [323]

TJULANDER & C:o,
VINHANDEL,

55 Drottninggatan 55,

rekommendera sitt väl sorterade lager af endast äkta utländska

Viner och Spirituosa.

Särskildt framhålls: finare **Champ.-Cognac** från de förnämsta firmor, flere år här i lager, **Bordeaux-viner** af välkända firmor, **hvitt Portvin**, särdeles omtyckt, samt för sommarsäsongen: **extra fint Kallskålsvin** à 3 kr. pr kanna. [313]

VEEN'S Begär alltid rena Cacao
Utsökt kvalitet — Billigt pris.
½ kilo 2:75, ¼ kilo 1:50, ⅛ kilo 80 öre.
General-Agent för Sverige:
S. J. NORMAN, Stockholm.

[142] (G. 11476x13)

Sofia Ekman & C:o

förfärdiga

reformerade underkläder.

10 Brahegatan 10

Stockholm. [281]

Gust. A. Folckers

Skönfärgeri

och

Konsttvättning

N:r 2 Kungsholmstorg N:r 2.

Butiker: Regeringsg. n:r 9 (postadr.),
Nybrogatan n:r 28 B,
Drottninggatan n:r 81 C.

Butik i Göteborg: Kyrkogatan n:r 15.

[315]

Borgholms hafsbad och kuranstalt

öppnas den 13 juni och erbjuder: goda klimatiska förhållanden, vidsträckt promenader, goda saltsjöbad, nytt varmbadhus med servering af vanliga badformer, behandling med massage, gymnastik och elektricitet, mineralvatten, rymliga sällskapslokaler, god restauration, tillfälle till inackordering och segling. Rum beställas genom kamrer E. Melander. Läkare, doktor C. H. Hildebrand från Lund. Program sändas på begäran. Borgholm i april 1888. [309x4]

Bolagsstyrelsen.

Marstrands Hafs-kuranstalt.

Säsong 1 juni till slutet af september.

Storartadt societetshus, propra, rymliga bassänger och varmbadhus, omfattande förbättringar inom staden och å ön.

Goda bostäder och restauranter. Alla vid ett hafsbad vanliga varma bad och duscher; modifierad kallvattenkur, brunnsdrickning, massage, sjukgymnastik, elektricitet, bergspromenader.

Läkare: Badintendenten doktor Harald Sörman med biträdande läkare. Massagebehandling — äfven för underlivslidanden — meddelas af doktor Uno Helleday. Sjukgymnastiken förestås af doktor Uno Helleday. Medicinska förfrågningar besvaras af och genom tillförordnade stadsläkaren d:r J. Larson till tiden för badintendenten doktor Sörmans återkomst från utrikes resa i medio af maj. Beställningar af rum m. m. ombesörjas af kamreraren E. Silfversvan. Marstrand i april 1888.

[308x3]

Badhusstyrelsen.

Hjo vattenkuranstalt.

Saison den 1 juni—1 september.

Synnerligen sund och naturskön belägenhet i medelpunkten af den s. k. Guldkroken; ljusa, rymliga och bekväma badlokaler, alla inom hus brukliga badformer, utmärkta tallbarrsbad af dagligen på stället beredt destillat, gyltjebad i förening med massage, servering af mineralvatten, behandling med pneumatiska och inhalationsapparater, magsköljning, dietkurer, elektricitet (elektriska bad), massage och sjukgymnastik.

Kallvattenbadhus i Vettern, hvars vatten är beryktadt för sin renhet och genomskinlighet.

Kuorten lämpar sig företrädesvis för behandling af muskel- och led-affektioner, blodbrist och nervsvaghet, serophulos, mag- och tarmsjukdomar, hudsjukdomar och specifika lidanden, samt är i öfrigt en synnerligt lämplig rekreationssort.

Lätta kommunikationer flere gånger dagligen genom jernväg och ångbåtar.

Billiga kurafgifter och lefnadsvilkor i öfrigt.

God restauration. Komfortabla och välbelägna Villor, endast för kurgäster afsedda.

Intendent och Badläkare: D:r Arvid Afzelius. Medicinska förfrågningar besvaras af Intendenten (adress till 1 juni Stockholm, sedan Hjo); öfriga upplysningar lemnas och rumbeställningar utföras af Kamreraren Erik Gallander, Hjo, som jemväl efter begäran portofritt öfversänder program.

Hjo i mars 1888.

Styrelsen.

[249] (G. 14297x3)

Skrif till

K. M. Lundbergs

Bosättningsmagasin

7 Storhykobrinken Stockholm Storhykobrinken 7

och begär profver och prisuppgifter

å Hvita väfnader till underkläder, Spetsar,

Broderier, Duktyger, Handduksväfnader,

Lakanväfnader och Sängkläder.

[22]

Obs! Profver sändas på begäran

Möbelytger. Bostrom & Bostrom Mator, m. m. Obs! Billigaste priser

Stockholm, 18 Drottninggatan 18.